

WPROWADZENIE

Teoretycy i praktycy z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem zgodnie twierdzą, że obecna sytuacja rynkowa, z którą przedsiębiorstwa muszą się zmierzyć, cechuje się dużą turbulentnością. Otoczenie rynkowe odznacza się dynamicznością, gwałtownością oraz nieprzewidywalnością i nic nie wskazuje na to, że sytuacja ta się zmieni. Raczej zjawiska te będą się nasilać. Zmiany te stają się permanentną cechą współczesnych przedsiębiorstw.

W ostatnich latach problem konkurencyjności przedsiębiorstw nabiera coraz większego znaczenia. W warunkach wysoce niestabilnego otoczenia oraz narastającej konkurencji szanse na przetrwanie i dalszy rozwój mają przede wszystkim te przedsiębiorstwa, które nastawione będą przez cały czas na ciągłe podnoszenie swojej konkurencyjności poprzez odpowiednie zarządzanie wiedzą i informacją oraz poszukiwanie i wdrażanie różnorodnych innowacji, bowiem aktywność w tym zakresie sprzyja wzrostowi ich konkurencyjności.

O sukcesie przedsiębiorstwa na danym rynku decyduje poszukiwanie i wdrażanie nowych rozwiązań problemów z zakresu zarządzania, z którymi spotyka się przedsiębiorstwo, przyczynić się to może do wzrostu skuteczności i efektywności jego funkcjonowania w zmiennym otoczeniu.

W niniejszym zeszycie poruszone zostały wybrane problemy związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem w zakresie nowoczesnych koncepcji i metod zarządzania z uwzględnieniem zagadnień o charakterze strategicznym. Dodatkowo niektórzy autorzy podjęli się analiz dotyczących obszaru zarządzania w edukacji.

W pierwszym artykule **Ján Porvazník** przedstawia nowe podejście w teorii zarządzania, jakim jest koncepcja zarządzania holistycznego. Autor rozpoczyna swoje rozważania od prezentacji typów przedmiotów badanych naukowo oraz typów nauk wykorzystywanych do badań, następnie definiuje kryzys współczesnej nauki. W dalszej części Autor przechodzi do różnic w zarządzaniu klasycznym i holistycznym oraz przedstawia filar wiedzy w zarządzaniu, filar zastosowania w zarządzaniu i społeczny filar w zarządzaniu. W dalszej części szczególną uwagę zwraca na koncepcje inteligencji holistycznej (HQ), inteligencji wiedzy (KQ), inteligencji stosowania (AQ), inteligencji społecznej (SQ). Rozważania Autora kończy odniesienie do zarządzania holistycznego i jego roli w rozwiązywaniu współczesnych problemów ludzkości.

Miloslava Chovancová prezentuje pogląd, że budowa silnej marki wspiera konkurencyjność firmy. Przedstawia pogląd na tradycyjną koncepcję kapitału marki i wartość marki na bazie klientów oraz strategię marketingowe silnych marek. Dodatkowo prezentuje strategię marketingowe charakterystyczne dla rynków o wysokiej konkurencyjności, ze szczególnym uwzględnieniem wobec marek czeskiego pochodzenia i ich problemów na rynkach.

Marian Huczek w swoim artykule przedstawia istotę kultury organizacyjnej oraz cechy charakterystyczne organizacji o kulturze innowacyjnej. W dalszej części

podaje zasady budowania takiej kultury w organizacji. Rozważania kończy twierdzenie, że kultura organizacyjna powinna sprzyjać ciągłemu uczeniu się pracowników oraz dzieleniu się pomiędzy nimi wiedzą. Powinna także sprzyjać pracy zespołowej, a zadaniem przełożonych jest stymulowanie swoich podwładnych do ciągłego uczenia się.

Mariusz Paradowski omawia istotne problemy zarządzania wiedzą w kontekście socjologicznych determinantów. Wskazuje on na niestandardową definicję zarządzania wiedzą. W części wprowadzającej Autor przedstawia wiedzę jako wartość aksjologiczną i koncentruje się na zjawisku deprecjonowania oraz dewaluowania wiedzy, a następnie wskazuje na patologiczne oraz ekonomiczne przeszkody utrudniające proces zgłębiania wiedzy. Końcowa część rozważań zawiera przemyslenia dotyczące odznaczeń otrzymywanych za wiedzę oraz postuluje konieczność wprowadzenia do polskiego systemu kształcenia przedmiotu: wiedzoznastwo.

Ewa Pierzchała omawia wybrane zagadnienia prawne, ekonomiczne i społeczne dotyczące nowoczesnych form prowadzenia działalności edukacyjnej na przykładzie kursów na wychowawcę kolonii. Autorka podkreśla, że istnieje pewna rozbieżność pomiędzy przepisami prawa regulującymi kwestie związane z prowadzeniem tego typu działalności. Brak spójności pomiędzy przepisami prawa powoduje, że powstaje luka prawna, która w oczywisty sposób szkodzi wszystkim uczestnikom procesu kształcenia. Autorka postuluje, aby ustawodawca dokonał gruntownej analizy przepisów regulujących tę kwestię i wprowadził odpowiednie zmiany, które pozwalałyby na ochronę wszystkich grup interesów biorących udział w przedsięwzięciu, jakim jest kształcenie wychowawców kolonii i obozów.

Jadwiga Bakonyi wyraża pogląd, że zjawisko kooperencji występuje nie tylko między jednostkami o charakterze biznesowym, ale również w odniesieniu do szkół wyższych. W związku z tym uważa, że możliwe jest określenie sfer konkurowania i współpracy między szkołami. Zdolność do współpracy i równoczesnego konkurowania związana jest m.in. z poziomem kapitału intelektualnego poszczególnych szkół wyższych, a w szczególności z poziomem ich kapitału relacyjnego. Z uwagi na fakt, że działania kooperacyjne szkół wyższych zachodzą w otoczeniu i w powiązaniu z różnymi jednostkami, które wywodzą się ze wszystkich sektorów (biznes, administracja publiczna, organizacje społeczne), poziom kapitału relacyjnego szkół wyższych będzie odgrywał także rolę w kontaktach z tymi podmiotami.

Anna Janusz oraz **Jolanta Pochopień** poruszają problematykę zarządzania funkcjami lasu w kontekście społecznych preferencji odnośnie do korzystania z zasobów leśnych. Autorki przedstawiają ciekawe wyniki badań w zakresie preferencji osób odwiedzających Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Beskidu Sądeckiego oraz Leśny Kompleks Promocyjny Sudety Zachodnie w zakresie korzystania z zasobów leśnych. Zidentyfikowano również główne powody wizyt w środowisku leśnym oraz formy aktywności podejmowane przez przebywających w lesie. Na uwagę zasługuje fakt, że rozpoznano, jakie znaczenie dla odwiedzających las mają jego funkcje lasu (materialne i niematerialne świadczenia lasu). Z przeprowadzonych badań wynika, że

odwiedzający las dostrzegają funkcje pozaprodukcyjne, przede wszystkim ekologiczne związane z dostarczaniem tlenu, ochroną zasobów wodnych i zachowaniem różnorodności biologicznej, natomiast mniejsze znaczenie dla badanych miały funkcje społeczne (rekreacja) oraz gospodarcze (produkcja surowca drzewnego).

Zespół Redakcyjny składa serdeczne podziękowania wszystkim Autorom, który przyczynili się do powstania niniejszego zeszytu.

Małgorzata Smolarek, Joanna Dzieńdziora